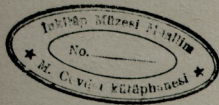

۸ تشرين ثانی ۱۹۱۷

صافی : ۱۸

برنجی سہ

کتابخانه

علم ، صنعت و اخلاق دار الفنون مجموعہ

تکایز

قریه جامی و موزاییقاری

(بکن صاییدن مابعد و ختام)

مه توختیسک دهنه فنادو و نه لرکیر، اکثریا کال نومیدی ایله شو سورنه فریادیندیکی واقع اولوردی: «لغت اولسون، اولندیکه! لغت اولسون چو جو قور نه! باشدمه اولنر اولماسایدی، و ضعیف بود قدر مشکل اولماز دی!» حتی «انسان ایچون کاملا» مسعود بر حیاته تصادف ایتک امکان خلد جددرد نظر بهسته ابتناء یازدینی بر کنابده عین الدیشه لری کوسترمدرد. بو اثرده سیاسی و ضعیفک متکلاخی، حکومتک دوچار اولدینی تدوینی غیر قابل مرضی، خارجک تپله لرخی، داخلک قاریشیلارخی، آب آشکار کوروش اقراضی، یاقینده عثانی ضربه سیله وقوعه کلجک سقوطی، خرابه لر اوزرنده اداره حکومتک امکانشیلرنی کوسترمتش، اقرتی الهک عثانیندن باشقه بر شیشه عباد ایتیه وک، مکدرانه: «هان

جناب حق بی و یزانس
ایمراطورلغنی محافظه ایشتی!
دیمندی.

مه توختیسک حیاتی
طوغری ایدی. آناطولیده
عثمان غازی ک سوک سته لرندن
اعتباراً (۷۲۱) ایمراطور
آندونیفوس ایله طورونی
کنج آندونیفوس آره سنده
ظهور ایدن داخل حربلرک
ییزانسی فلا کته سورو کلیه چکی
حققدی.

تهودوروس بو ایک دشمنک
آره لرخی بولایه چالیدیدی.
واقعا کنددی، موقعی غائب
ایتمک ایچون براز ماهرانه
حرکت ایتدی؛ فقط نتیجه ده
هیچ بر موقعیت آله ایدمه نیجه
اختیار ایمراطورک طرفی الزامه
مجبور اولدی. کندیدی آله
ایک ایچون کنج آندونیفوسک
واقع اولان تکلیف لری رد ایتدی؛
خلقک بوجهی التزام ایتدیکنی
صراحتاً بیلوردی. بصرده

ایمراطورک باختی قارغنه قلمز ایتنده ایدی. تهودوروس ثرونی
دوستلرینه تودیم ایتدی، کندیدی ایمراطورک سربانه سیغنه ن
باشقه چاره بولامادی. برکجه، کنج آندونیفوس ییزانه کیردیک
صرده تهودوروسک بولوندی بری خبر آلدی، تهودوروس عزل
ایدلی، حیسبه محکوم اولدی. سرائی یغما، مالری مصادره ایدلی.
دوستلرینه تودیم ایتدیکنی اشیا بیله ظاهره چهار ایدلی. مه توختیس
مقدد یا بالادق مظالم بر اقبالادی. اوی تلمه قدر یقیدردلی. کنددی
ای ایدلی. مناسنده، دوچار اولدینی منانه خسته لکته طایانامادی،
نهایت عفونی استرحام ایتدی، حیانتک سوک کولترخی خورمانسته ده
کیردی.

مه توختیس، حیانتک اقبال زمانلرده، تخمیناً ۷۱۰ ایله ۷۲۰

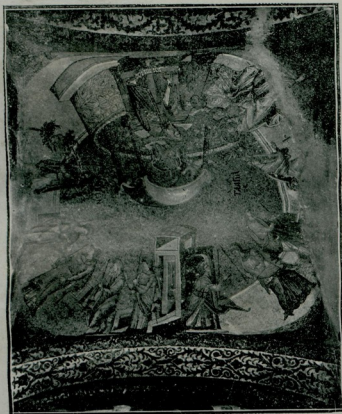
سقه مجره لری آره سنده خورا مناسقرنی تعمیر ایشدرمشدی. فقط
بالاخره، دوحکیمک تئسلیمکای اولان بوغله یک زیاده ایت ویردی.
اکثریا مناستره کلیر، اوراده یاپاسلرله برلکده عبادت ایدر، کیمه لری
خاشعانه مناجانده بولتوردی. بالخاصه مناسترک محافظه سته سوک درجه
اعتنا ایلردی. الک کوزل تصویر لری اوریایه کیتیرر، کتبخانه سی کیزده
مؤلفرک یازمه لر اثرله تزینته چالیشیردی. مه توختیس سوکیل مناسترده
دها برمدت یاشادی. ایمراطور اختیار آندونیفوسک بولان (۵۷۳۲)
(۱۳۳۲ م) صادق خدمتکاری ایچون بویوک بر فلاکت اولدی. بر
آی سوکره مه توختیس ده حزن بر صورتده ترک حیات ایلدی.
نیکه فوروس غربغوراس، بو عالم و فاضل ذات ایچون ایراد ایلدیکنی
یارلاق برنطقده اونک بوتون فضیلتلرنی تجیل ایدیدور، یازدینی بر
منزاع طاشنی کتایب سنده شو سوزلری پیویوردی: «آغلاک،
شعر برلری بو آدم اولدی،
فقط بوتون حکمتده اونک
برلکده اولدی!»

ایشته بو کون قریه جامه تک
ودها طوغروس ایسکی خورا
کلیساسک قاپسی اوزرنده
تصویری کورولن ذات، بو
مه توختیس ایدی. مه توختیس
ییزانس مدینکی تاریخنده مهبو
استفاده شایان برسدور. بو
اثر صنعتی وجوده کتیردیک
زمان، «احفاد نظر نده صر.
لرجه شرفی بر شهرت تأمین
ایدیکنه» قائل اولشیدی،
بو وطنده ده ایدی؛ چونکه
خورا کلیسایی، حقه ییزانس
تاریخ صنعتده قیمتدار و نفیس
بر اثر عد اولونا یلیز.

قریه جامنه کیرلرکی
زمان، روح اوزرنده حصوله
کامن تأثیر حقیقه لطیفدر.
قه لرده و دیوارلرده کورولن
پارلاق، بیاض، مائی، قرمز و

حضرت مریم تصویر

یشیل رنگلی موزاییقار، طرف ورفکارک مرمرلر، قابیلرک اوززلرخی
تزیین ایدن ایجه اوئالر درحال نظر دقتی جلب ایدر. و قیقله یک
مشمع اولان عریاک موزاییق چپچکری، غایت مدقانه ایشیش
قابیلرله، ملک هیکلرله مزین ستون باشقلاری، ناره قیلرک جانلی،
پارلاق، منور موزاییقاری جلدآ تماشا به شایاندر. عثانیلر بوقیس اثر
منعتی هان حالیه محافظه ایشیلردر. حتی عرایده ک، وجامه اخلدده ک
رسملرک بیله قیمنلرنی تقدیر اغتزلر، اوززلرینه بادانا سوسومکده،
آبرجه طولاب قابیلرله اوئغشیلردر. بو قابیلر آجیلده زمان،
مه توختیسک کل اعتنا ایله یلیدرینی تصویرلری تماشا ایتک قابیلر.
خصوصیه ملیتاریده ک توریدورلرک دیوارلرکده رسملر اسکدن
اولدینی کی طراوتلرنی الان محافظه ایتکده در. حضرت عیسانک

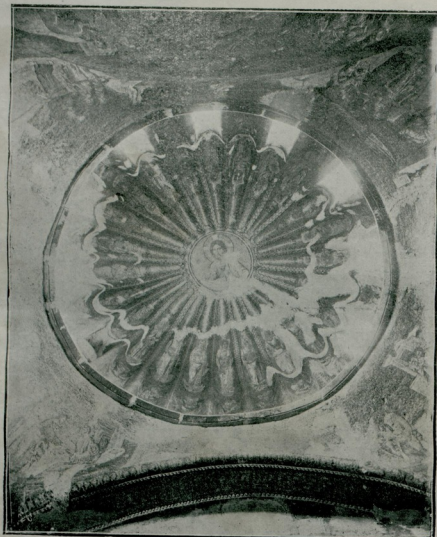

اکمهلری ایپراطورک، زوجہ سنک و چوقورنیک تصویرلردر .
کیرلدن برنیک اوزوندہ کی یازیدن، بورادہ وفتیلہ ، ایپراطورخانداشته
منسوب برسردارک، طورنیکسک کومولش بولوندین آکلاشیلور.
طورنیکسک حیانتہ دائرہ اولدقہ معلومات وارددر. بوذات، والدہ سی
چیتندن ایپراطور ایکینچی آندرونیکوسک تعاقباتندیدی . زمانک اک
ناموسکار آدمزلندن معدود اولان طورنیکس و صایسانک طوغروانی
ایله شهرت بولندی . طورنیکسده مه توخیئیس کی ایپراطورلرک
دوجار اوله جانی تیکلرکی آکلار و تقدیر ایدردی . مه توخیئیس کی
اوده داخل حربلرک اوکی آتی ایچون آلدن کن غیری صرف ایلردی.
احتمالک، ایپراطورک سقوطندن سوکرا مه توخیئیس کی اوده خورا

مناسرتیه چکلمش،
حیاتک سولک دملری
اوزاده کچیرمشددر.
هر حالده، مناری
اون دردنجی عصر
پیرانس سنتک اک
کزیده نونه سی اونی
اوزوملق ایبدیلیر.
ایشته ایوم
قهریه جامی نامی
آلان خورا کلاسیک
سنک بوکلیسادکی
موزایقلرک اهمیتی
بودرجه یوکسکدره.
قط، عجباً بوموزایقلر
هانکی عصرده
پایلمشد؟ هسیده
عین عصرک محسوس
لرییمدر؟ کرایلکز
برعصرده پایلمشلر.
سه و اون ایکینچی
عصرده سی، بوقسه
اون دردنجی عصرده سی
پایلمشلر ده طرزلی
نهدر، ایشالیانی،
یوقه پیرانسی ؟
بوموزایقلرک صنعت
قطعه قیلندن اهمیتلری
نه درجه لوده ؟

ایشته اصل حل لازم کنن، بومشله لردر .

تئودوروس مه توخیئیسک دوستی وسوکیلی شاکردی مؤرخ
نیکفوروس غریغوراس، تاریخک برچوق برلندن خورا مناسرتیه
انشاسنه دائر معلومات و بریرور. بریرنده دییورک: « بنا سرزدمانله
مصرف خراب اولدینندن، کلیساک مرکز قسملری مستثنی اولدینی
حاله، بویوک برسخاوتله دیگر قسملری تعمیر ایتدیردی . »
۷۶۱ سنه لریه طوغروده شوقیده تصادف اولونیور: «لغوغت،
کلیساک داخلی تزیناتی یکیدن کمال ایتدیردی . بومطالعاه لره کوره

حضرت عیسی و بی اسرائیل شیخلری

کلیا عیان غازی ک سولک سنه لریه طوغرو یکیدن تعمیر واحیا ایلدیش
اساساً معلومدرک خورا کلیا اون دردنجی عصردن اول موجوددی.
شوالده تعمیرات انشاسنده کلیساک معاری به تعلق ایدن قسملری هیچ
دیکشدرله مقیدر. اساساً بئانک یش قبه سی، جفت طاقورسی ده
کوستریورک پوشکل، صرف اون ایکینچی عصر بئانکی مخصوصدر.
اساساً مه توخیئیسک بوتون مساحیسه کلیساک تزیناتی خصوصنده در.
عجباً بوموزایقلر وفتیلہ ماری دو قاس طرفندن اون ایکینچی
عصرده پایلمشده، مه توخیئیس طرفندن اون دردنجی عصرده
تعمیری ایتدیرمشد؟ بوقسه طوغرودن طوغرویه اون دردنجی عصرده سی
پایلمشدر؟ کراک مؤرخ غریغوراسک بیانندن، کراک کلیا داخلنده
مه توخیئیس «بانی»
صفیلہ یاد ایلشدن
موزایقلرک اون
دردنجی عصرده
پایلمشینی صراحتاً
آکلاشیلور. حتی
بوکلیا به تعلق بر
شعرده مه توخیئیسک
« قبه لره سریبان
موزایقلرک باله برلی
وطریف کوزلکلری،
بارلاق شعله لری کی
کوزلر قامشدران
تزیناتی و جوده
کشدیرکی بیان
اولونمده در. شارل
دیل، بوموزایقلرک
اون دردنجی عصرده
پایلمش قائلدر.
اک متخصص روس
پیرانس علماسندن
قونداقده، بالکس
موزایقلردن قسم
اعظمنک اون ایکینچی
عصره عائد اولدینی
ادعا ایدیسور .
شارل دیلک ادعاسنه
کوره موزایقلرک
تصویر ایتدکلری

وقه لر بربرنیک متنی، ودها طوغروسی حیات عیساک صره سیله
مختلف فصهلری اولدینی ایچون بونلرک مان کاملاً عین زمانده پایلمش
اولاری اقتضا ایدر. بوندن باشقه، اون ایکینچی عصرده عین موضوعلره
دائر سائر کلیسایله بولونان اثرلره بونلر مقایسه ایبدیلجک اولورسه،
آره لرنده هیچ برکزه بیش اولادینی کورولور. حال بوک قهریه جامعته کی
موزایقلرک شکلندن بریادلافلی، ترکیبلرنده برکتک، منظر لرنده
برتنوع وارددر. بوموزایقلر قومه نوسلر دورینه عائد اثرلره اصلاً
مقایسه ایبدیلمش. بوالده قهریه جامعته کی موزایقلرک تئودوروس
مه توخیئیس زماننده پایلمش اولدیلرینه هیچ شبهه بوقدر .
موزایقلرک پیرانس ویا وندیک طرزنده پایلمش اولوب اولادقزینہ

شعر

فائزهی

عشق

ایچه، بیاض بر لایله بکزمین
نازک آک صیباحندی آلدده .

بولیاق یاواشجه چی ثورکن
سوردک بکا :

— عشق وارمیدر ؟

یونده براز شهیم وار... آه سوکلم ،
ایناندن یاقی ، فقط نه آلم !

صودم، اوت « وارا! دیسه بدم او زمنا
«سوله نه؟» دیه چکدک شهیم سز .
خیلمده سوندی همن برغان ،
خیلمده دالغانلادی بیک دهکیز ...

صودم، اوت ییلیبوردم، او نهدر ؟
برحال وارکه هیجانلر کثیرر ؟
ایچه ، بیاض بر لایله بکزمین
نازک آک صیباحکدن آلدده .

بولیاق یاواشجه چی ثورکن
دویدیم شی نهدر ؟ بیلیم . سنکده
بردویدو غارک وارسه بویه ...

کل بوکا

عشق دیلم؟ عشق یوطانی دیووغو !

عمر سیف الدین

کله بلبل افسانه سی

— رؤیاده برکیجه، آه ؟
بر کله نشانلادم !
حیسانده او صبح
آغلیه رق او یاندم !

ایلك بهارده بر صبح ..
وادیلر هنوز سیاه ،
داغ باشلری آغارمش .

جان ورمش داغه، طاشه ؟
جهانی باشند باشه
بهارک فیضی صارمش .

بو صباح ایشته : بلبل
اواغش کله قارشى .
کو کستی کیزلیجه کل
آچش بلبله قارشى .

بویه .. ایکی سودای
سویتمش بر فصل .
فقط نه مارزده ؟ ناصل ؟
اونی آیه صورمانی !

صوک بهارده بر آقام ..
داغلمش جهانه غم
بر آجی خیرکی .

هر طرف قیرقی دوکوک ..
دالارک بونی بوکوک
« کدرلی یز ! .. » دیرکی .

باقشیر ؟ صولوب کیتمش
کل قریقلر ایچنده .

بلبلی ترک آتمش
هیچقرقلر ایچنده .

دعشتر: عمری آرمش
نه چاره ، کک صولدی !
او، دوتاز، آکلامازمش ،
هیچقرقرمش : « نه اولدی ؟ »

شیمدی بویه هر بهار :
سر سرى کاکلر
- قانانده به نکلر -
هر طرفه داغیلوب ؟
بلبلردن ، طاشیرلر
کلره بر مکتوب !

شیمدی بویه هر بهار :
یک سویتلر ، یک ای
او آسکی سوکلیکی
- چیرینوب تیرمه یارک -
آوارلر چیچک، چیچک !

۱. سیفی

قهریه جامعنگ موزاییقلری کوستریبورکه ، ییزانسدده یاله اولوغوسلر
دورندهده یارلاق برانقباه دوری آچیلمشدر . یه بوموزاییقلر اثبات
ایدیورکه ییزانسن صنعی اولو طوغش ، دها کئاننده ثابتمنه لره
واصوللر باغلاغش برصنعت کاکدر ، هر بر جانلی عضوکی ، یاشایان
و دکیشن ، عصردن عصره تسکمل ایدن ، ییزانسن ایپراطورلری کی
تصادفک متوالی تأثیرلریه اوغرایان وکرده صرده یارلاق و جاذب
انتباه دورلری عرض ایدن بر صنعتدر ، و بو صنعتک تدقیق ده غایت
نافعدر . بناء علیه عثمانی طور افرانده پولوتان اسکی ییزانسن آبدله لری
بیلمک صنعت نقطه نظرندن الزم اولدی کی ، استانبولک فتحه قدر
ییزانسن تاریخنه دائرمدققانه وواقفانه تدقیقاده یولوغی ده ، ملی تاریخمیزک
بو دورده سی تنویر ایده چک بیکانه تبعاتندن صایبلا بیلیر .

یولک آتانه ، ۱۹۱۷

اصغر رئیس

کلنجه ، ییزانسن طرزنده یاییقلری عقددر . بونکده الک بوکوک دلیلی
قهریه جامعنده کی موزاییقلرده ، عین دورده ، طوسفاناده تسکمل ایچک
باشلایان صنعتک تأثیری کورولمه مسیدر . بوموزاییقلرک پودرجه تسکمل
بر سورنده وجوده کتیریلیشی ، عین عصرده ییزانسن صنعتنده بر
انتباه دوری آچیلدیغه دلالت ایده بیلیر . حتی ییزانسن صنعتکارلری،
قهریه جامعیه تزئین ایدن موزاییقلرده بوانتباه دورینک پیشواسی اولدقلری ده
کوسترملورد .

شیمدی بهادر اور و پادیه ییزانسن تاریخی ایلر اوغراشانلر ، ییزانسنک
اک یارلاق دوری اولقی اوزره پوستینیانوس دورخی ایلری به
سوربورلردی . اونلرک نظرنده آتاسوفیه کلیسای ییزانسن صنعتک
تکمل ایغش بر غوغه سی اییدی . بوکونکی تدقیقات کوستریبورکه ،
ییزانسنک طلوزنجی عصر ایلر اون برنجی عصر پیننده اولدجه یارلاق
بر انتباه دوری ، و ده اطوغوسی بر ایکنجی آلتون دوری آچیلمشدر .
بعض ییزانسن متغصملری یو یارلاق دوری ده قبول ایتمکدن سوکارا ،
ییزانسن صنعتک بالاخره درین بر طلعت ایچنده سوندیکی درمیان
ایدیورلوردی . شیمدی بو نظریه ککده مجروح اولدی میبدانده در .